

I. ÉVFOLYAM, 20. SZÁM
1947 OKTÓBER 21.

ÁRA 1 FORINT

HÜVELYK MATYI

Mi történt Mókussal

MESÉK – VERSEK – REJTVÉNYEK – VICCEK

A levegő meghódítása

Szép vasárnap délután
Hajó úszik a Dunán.
Magyar gyerek int neki,
S messze délre üzeni:

Román gyerek, szerb gyerek,
De játszanék veletek!
Jövőre, vagy azután
Hajó visz le a Dunán. S. Ö.

A hegedű

Volt egyszer egy kisiú. Az édesapjától hegedűt örökölt. Az édesapja híres muzsikus volt. A kisiú a hegedűt a világon mindennél jobban szerette. Mindennap gondosan megtörülgette, s úgy beszélgetett vele, mintha élő ember lenne. Mikor este lefeküdt, a drága hegedűt a saját kabátjával takargatta be. A kisiú nagyon szépen tudott hegedülni, az édesapja tanította meg erre a művészetre.

Egyszer egy kis iskolatársának a születésnapjára hívták meg. Kérték, hozza el magával a hegedűt, hogy az uzsonna után a kis vendégeket ezzel szórakoztassa.

Igy is történt. A kisiú magával vitte a hegedűt, s az ünnepeltnek édesanyja bevitte a féltett kincset a legfelsőbb szobába. A gyerekek pedig kivonultak a gyönyörű, nagy kertbe, ahol már dúsan terített asztal várta őket. Vidám hangulatban fogyasztották el az ünnepi uzsonnát. Uzsonna után remek alkalom volt a játékra a pompás kertben. A gyerekek itt játszottak hosszú ideig. Mikor már elfáradtak, mind a vendégek bevonultak a szobába, hogy élvezzék a pompás hegedűjátékot. De mily nagy volt a meglepetés, mikor meglátták, hogy a lakásban levő összes holminknak se híre, se hamva. Míg ugyanis a gyermekek s a felnőtt vendégek a kertben szórakoztak, egy őrizetlen pillanatban rablók hatoltak be a lakásba s minden értéket magukhoz vettek. Eltűnt a kisiú hegedűje is.

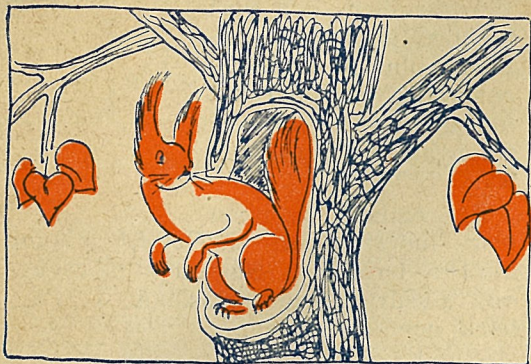
Nagy szomorúság fogta el. Akartak neki más hegedűt vásárolni, de ő csak az édesapja hegedűjét szerette, azt más-

sal nem lehetett pótolni. Az emberek hálálannak tartották, s nem törődtek többé vele. Később meghaltak a rokonai is, s el kellett költöznie szülővárosából, mert senki sem volt, aki gondját viselte volna. Elkerült az árvaházba, ahol sok más gyermekkel együtt nevelődött.

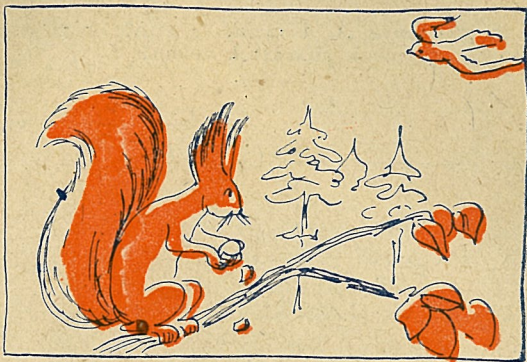
Mikor betöltötte tizenötödik évét, elkerült egy üzletbe, ahol mint inas kereste meg a kenyerét. Az üzlet tulajdonosa jómódú kereskedő volt. Saját házában lakott s jól bánt a kis inasgyerekekkel. A kereskedőnek volt egy leányka, aki szintén nagyon szépen hegedült. A kisiúnak a kisleány nagyon jó barátja volt. Mindig megkínálta édességgel, abból, amit ő kapott. Egyszer egy híres hegedűművészt hívtak meg, aki hegedűt hozott ajándékba a kisleánynak. Elmondta, hogy ezt a hegedűt egy kolduló cigánygyerektől vette. Megpróbált rajta hegedülni, s csodák-csodája, nem tudott a hangszerből egy hangot sem kihozni. Így próbálkoztak többen is játszani, de senkinek sem sikerült. Akkor elkérte a kisiú a hegedűt, hogy ő is megpróbálja a hangszer megszólaltatni. Mindenki kinevette, de érdemtelenül, mert megismerte, hogy ez az ő édesapja hegedűje volt. El is kezdett játszani rajta, s csodálatos szép hangokat hallatott. A jelenlevők elhatározták, hogy a kisiút taníttatni fogják, s valóban nagy művész lett belőle. A művész neve: Fridolin volt, s az első opera címe, amelyet ő írt, ez volt: Az ellopott hegedű.

A MÓKUS ÉS A HÉJJA

A mókuska ügyes legény,
Ott lakik a fa tetején;
Fa odvában a lakása,
Altatja a fa ringása.

Már hajnalban rigó füttyre,
Reggelizik ágon ülve.
Mogyorónak hull a héja...
Szárnyuhogva száll egy héjja!

Lécsap nyílnál sebesebben!
Ugrik mókus: mester ebben;
Átugrott a másik fára,
Felkopott a héjja álla.

Mérgelődik a csúf madár:
Lesi mókust hol, merre jár.
Mókushúsra fente fogát:
Most keresi a lakomát.

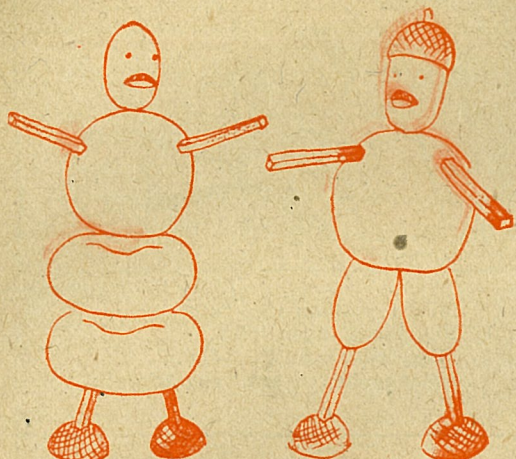
Vadász bácsi épp arra jár:
Hallja, hogy vjog a madár,
Nosza kapja a puskáját
S lelövi a gonosz héjját!

Örül, hej, az erdő népe!
Nincs ki könnyet hullat érte!
A vérengző csúf madár
Nem bánt gyengét soha már!

Ezermester

A gesztenye is, a makk is szinte kínálja magát: gyerekek játsszatok velem!

FÜZÉR, KIGYÓ. A gesztenyét, makkot szöggel, vagy vastag varrótüvel átszúrva, vékony zsinegre fűzzük. Pompás, nyakravaló fűzér, vagy szépen ide-oda forgoló kigyó lesz belőle.

EMBERT, ALLATOT is lehet csinálni gesztenyéből, makkból és gyufaszálakból, vagy pálcikákból.

A LEVEGŐ MEGHÓDÍTÁSA

Az ember már ősi időkben is, nagyon szeretett volna repülni. Úgy gondolták, a madarakat kell utánózniok és óriási szárnyakkal kísérleteztek.

Az ember azonban nem tudott olyan tökéleteset alkotni, mint a természet, izomereje is gyenge volt a szárnyak mozgatásához: a kísérletek nem sikerültek.

A 18. században sikerült a Montgolfier testvéreknek először a levegőbe emelkedniök léggömb segítségével. Ezt a léggömböt azonban a szél odavitte, ahová akarta, nem lehetett kormányozni.

Hosszas kísérletezés után végre a Wright (olv.: Vreigt) testvéreknek sikerült repülőgéppel felemelkedniök a levegőbe. 1903. december 17-ike volt a nagy nap, amikor a fából és vászonból készített gép először elhagyta a földet és egy percig a levegőben tartózkodott.

Azóta negyven-egynéhány év telt el és a repülőgép káprázatosan tökéletesedett. Ez a tökéletesedés azonban száz meg száz kísérletező életébe került, akik feláldozták magukat az emberi haladás szolgálatában.

A mai repülőgépek már sokszáz kilométeres sebességgel szelik a levegőt, rövid órák alatt annyi utat tesznek meg, amihez a múltban még hónapok kellettek.

Ketten vagyunk, testvérek vagyunk.
Ha nincs mit enni, egymást harapjuk.

(Ólló)

Nekem olyan öregapám volt, hogy a ház tetejére ült fel, ott pipázott.

(Kemény)

Nekem olyan kislányom volt, hogy a szemén nőtt a haja.

(Kukorica)

Nekem olyan kis tyúkom volt, hogy a föld alá járt tojni.

(Krumpli)

Maci Laci

VEGH
GYÖRGY MESÉJE.

Élt valahol — azért nem mondom meg hol, hogy ne tudjátok megkeresni — egy nagyon öreg medve. Annak pedig volt egy nagyon fiatal bocska — mert ahogy talán tudjátok is, a medve kicsfiát bocsnak hívják. A vén medve kis bocsának Maci Laci volt a neve. Olyan kicsi volt, hogy még a nevét is elkényeztették: így lett Mackó Lászlóból *Maci Laci*.

Maci Laci tehát amolyan Hüvelyk Matyi féle alak volt, medvében. Ha olyankor láttátok volna, amikor éppen aludt, azt hittétek volna, hogy Maci Laci nem is igazi medvécske, hanem csak kóccal van kitömve és egyszerű kis gyerekjáték.

De Maci Laci nem aludt mindig. Reggel, ha felébredt, első dolga volt, hogy dörögött egyet, nehogy berozsdásodjon a hangja, aztán nagyot ásított, hogy táguljon a tüdeje. Azt remélte, ha nagyobb lesz a tüdeje, akkor talán ő is megnő.

Maci Laci azonban hiába tornászott minden reggel — ő volt az egyetlen a népes medvecsaládban, akire nem lehetett azt mondani, hogy ügyetlen vagy esellen mackó — hiába tornászott, pedig még bukfcencet is tudott vetni és a feje tetején akár órákig elállott, Maci Laci csak nem nőtt meg.

Amikor látta, hogy az éjszaka megint csak nem nőtt semmit — mert volt egy centiméterje, amit egy földbegyúrt galyacskához erősített és ahhoz állt oda minden tornászás után — amikor látta, hogy megint csak 9 centiméter és 9 milliméter, bánatában beugrott a fürdőmedencéjébe. Egy őzike lábnyomában felgyülemlett harmatcseppek volt az uszodája, nagyot úszott benne, hátha ez segít rajta. De persze, ez sem segített.

Akkor bánatosan megkötötte a nyakán a kék szalagocskáját — mint ahogy az emberek a csokornyakkendőt szokták —, egy pirinyó kefével lekefélte a bundáját, amit a legszívesebben kigombolt volna, mert éppen nagyon meleg nyár volt, de hát nem voltak rajta gombok.

Így elkészülve, útnak eredt, miután mamájától, a vén medvétől illedelmesen búcsút vett, mert akármilyen kicsi is volt, az illetant jól ismerte. Egy idő óta minden reggel elment az erdő egy tudós lakójához, mindennap máshoz, hogy tanácsukat meghallgassa: hogyan lehet gyorsan és biztosan megnőni. De a kapott tanácsokkal nem sokra ment, mert bizony egy fél milliméterrel sem lett magasabb.

Épp az elefánt volt soron — mert Maci Laci olyan erdőben lakott, ahol mindenféle állat élt.

— Kezét csókolom, elefánt bácsi! — köszöntötte Maci Laci, mert amint már mondtam, igen-igen illedelmes mackó volt.

Az elefánt trombitált egyet, olyan nagyot, hogy Maci Laci csak a szelétől elrepült vagy egy félkilométert. Amikor visszaért, vagy egy óra múlva — mert Maci Laci bizony aprókat lépegetett — az elefánt már jobban vigyázott. Az ormányával óvatosan megfogta Maci Lacit és betette a fülébe.

— Kicsit nagyot hallok — magyarázta az elefánt —, de talán így nem lesz hiba.

Maci Laci elmondotta mi járhatban van.

Az elefánt elcsodálkozott:

— Elment a jódogod, hékás? Nézd csak, nekem egy perc nyugalمام sincs. Minél nagyobb valaki, annál kevesebbet ér az élete. Nem tud olyan helyre bújni, ahol rá ne találjanak: mindig könnyen szemmel lehet tartani. Az imént is, alig

tudtam megmenteni az irhámát. Nagy vadászatot rendeztek ellenünk. Szerencsémre elfutottam, de nem tudok hová rejtőzni és előbb-utóbb rábukkannak. És előlről kezdődik a hajsza. Látod, ilyen a nagyok élete. Sose irigyeld őket.

Alig mondta el Maci Lacinak ezt az elefánt, a fák mögül lövések dördültek el. — Mit mondtam! — nyögte az elefánt és futásnak eredt. — Ne akarj soha nagyobb lenni, mint amekkora vagy.

Ezek voltak az elefánt utolsó szavai, mert a következő pillanatban golyót kapott a homlokába és összerogyott.

Maci Laci még idejében kiugrott az elefánt füléből és mert olyan kicsi volt, senki nem vette észre az előcsörtető emberek közül. A nagy és hatalmas elefánt ott puszult, a pöttömnyi Maci Laci pedig megmenekült.

Aztán már nem is akart megnőni. De azért minden reggel szorgalmasan tornászott és úszott is egyet. No, nem mondom, a centiméter alá is odaállt, de már nem szomorkodott, hogy nem mutat többet egy hajszálnyival sem a 9 centiméter 9 milliméternél.

Jókedvűen dörögött egyet Maci Laci és elment virágot szedni, mert volt egy méhcsalád ismerőse, azok a virágot mindig becserelték mézre. S minthogy Maci Laci a mézet igen-igen szerette, és mert sok virág volt az erdőben, ezután mindig megelégedett és boldog volt és azt hiszem, száz elefánttal sem cserélt volna.

Nekem olyan kis csikóm volt, hogy akárhová mentem, mindenütt utánam nyerített.

(Sarkantyú.)

Rajz-iskola

(Szabó Margit közlése)

Ö betűvel
vigyázz
örzibarack és
vigan szökell min

Egy kisiú felmászott a fára

Irta: RAJ TAMÁS I. elemista

Egy kisiú felmászott a fára,
Annak is legmagasabb ágára.
Jaj, de kacag, de nevet.
Zsupsz! az ágról leesett.

köl, ördög,
 t az ökör föllök,
 "őzecske
 t a kecske.

Cseszer Etelka verse

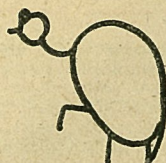
Matyi az én hetilapom
 Örülök, ha kézbekapom
 Sokat tanulok belőle
 Bizony elteszem jövőre.
 Ha nagy leszek előveszem
 Eszembe jut gyerekségem.

SZÍNVAKSÁG. Vannak emberek, akik színvakságban szenvednek: a színeket teljesen összekeverve látják. Ezek a súlyosabb esetek. A könnyebb színvakság esetén csak egyes színek összetévesztése fordul elő. A szemorvosok állandóan ellenőrzik a mozgonyvezetőket: nem szenvednek-e színvakságban. Nagy szerencsétlenségek történnének, ha egy mozgonyvezető nem tudná megkülönböztetni a szemafor színeit.

METEOROLÓGIA. Az időjárást vizsgáló tudomány neve. A meteorológia tudósai, a meteorológusok szerkesztik az időjárásjelentést, vizsgálják a napsugárzást, a szelek járását, az esőzést, havazást, a levegő nedvességét. Budán, a Szabadság-hegyen van a csillagvizsgáló szomszédságában a meteorológiai intézet. A csillagászat és a meteorológia hasonló tudomány, de azért nem egy a kettő. A csillagászok az égitesteket, a csillagokat tanulmányozzák, a meteorológusok az időjárást. Szerte az országban sok meteorológiai állomás van, az időjárásjelentéseket a sokfelől összefutó megfigyelésekből szerkesztik. A magyar meteorológusok a külföldi meteorológiai intézetekkel is állandó összeköttetésben vannak.

BÉKANYÁL. A patakok, állóvizek felszínét néhol nyálkás, zöld takaró festi meg. A nép békanyálnak nevezi, valóságban azonban nem a béka nyála, hanem az apró, zöld növénymoszatok tömege.

F e j t ö r ö

1. KERESZTREJTVÉNY.

1	2	3	4	5	6	7	8
9				10			
11			12				
13			14			15	
	16				17		
18	19	20				21	
22		23			24		
25				26			
27							

2. BETŰREJTVÉNY.

Beküldte: Csizsár Imre.

K	K	Y
A		

3. BETŰREJTVÉNY.

Beküldte: Szeless János.

G	OR
A	

4. BETŰREJTVÉNY.

Beküldte: Balassa György.

C ^z
Kem

A 18. szám fejtörőinek helyes megfejtései: **1. Betűrejtvény:** tanóra. — **2. Betűrejtvény:** belépőjegy. — **3. Betűrejtvény:** finánc. — **4. Keresztrejtvény:** vízszintes 9: pentatlon; vízszintes 28: várakozás; függőleges 2: mellúszás, függőleges 7: motorozás.

A 18. szám helyes megfejtőit és nyerteseit a következő számunkban közöljük.

A teknősbékához beállított egyszer a szomszédja, egy mosómedve.

— Add kölcsön a teknődet, kedves szomszéd, szükségem volna rá a nagymosásnál.

A teknősbéka erre ezt felelte:

— Nagyon szívesen odaadom a teknőmet, ha addig a bundádba bújhatok. Tudod, én igen fázós vagyok, azért is cipelem a hátamon ezt a teknőt. Nem értem oda idejében,

amikor a bundákat osztotta a jó Isten, így hát ez alá a teknő alá bújtam, hogy meg ne vegyen az Isten hidege.

— Jól van — mondotta a mosómedve — hazamegyek és átöltözöm, addig készítsd te is elő a teknődet.

Ezzel hazaszaladt a mosómedve. Erőlködött így, erőlködött úgy, de sehogysem sikerült kibujnia a bundájából. Szomorúan cammogott vissza a teknősbékához.

— Jaj, kedves szomszéd, nem tudom levetni a bundámat!

— Akkor pedig én sem adhatom oda a teknőmet — sajnálkozott a teknősbéka.

Így a mosómedve teknő nélkül ment haza és nem csinált nagymosást. Pedig, ha megkapta volna a teknőt, ez a történet is másképp végződött volna.

HÜVELYK MATYI, képes gyermekújság, megjelenik minden hónap 1, 11 és 21-én. A Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezetének megbízásából szerkeszti: SIRO ODON. Felelős kiadó: VENCZEL PAL. Szerkesztőségi órák: pénteken délután 4-6 óráig. V. ker., Kádár utca 5 szám, Kalász nyomda. Kiadóhivatal: Budapest, VIII. ker., Szentkirályi utca 47 szám. Tanítók Háza — Telefonszám: 137-193. — Előfizetési árak: negyedévre 8.50 Ft, félévre 16.— Ft, egész évre 32.— Ft. — Kéziratokat, rajzokat nem őrünk meg és értük felelősséget nem vállalunk. — Kalász könyvkiadó Rt. könyvnyomdája Budapest, V., Kádár-u. 5. Fv.: Elbert N.

SZOMORÚ KIRÁNDULÁS

Jelenet kis színjátszók számára. — Irta: Síró Ödön.

Lusta Terka és lusta Panni az asztalnál ülnek és írják a leckéjüket.

Terka: Jaj, de soká tart ez a leckeírás! Egyáltalán nem haladok vele!

Panni: De unom már! *(Ásitást nyom el.)*

Terka: *(Szintén ásit.)* En is. *(Betüzi az írást.)* Holnap, holnap majd megteszem, Ma még játszom, iszom, eszem! Így szokott a rest beszélni...

(Rendes beszédhangon.) Te Panni, hagyjuk abba!

Panni: Hagyjuk abba. Holnap úgyis vasárnap, majd akkor megírjuk. *(Leteszi a tollat.)*

Terka: Olyan furesák az emberek, különösen a felnőttek, folyton dolgozni, egyre csak kinlódni.

Panni: S a legtöbb gyerek is olyan nyugtalan. Mindig járnak, kelnek, szaladgálnak. En legjobban szeretek egy helyben ülni és semmit sem csinálni.

Terka: En is. Az a legjobb.

Panni: *(Felsőhajt.)* Hiába, minket nem ért meg senki!

Terka: Bizony! Anyuka se. Ő is egyre csak hajszol.

Evi: *(Beront a szobába, mint a forgószél. Gyorsan, szinte hadarva beszél. Nem tűr ellentmondást. Panni és Terka szóhoz se jutnak.)* Szervusz, Panni! Szervusz, Terka! Ti még mindig azzal a pár sor írással piszmoztok? En már el is felejtettem. Sok van még hátra a leckéből?

Panni: Már majdnem a fele megvan.

Evi: *(Közbevág.)* Jó lesz vele sietni. Nehogy holnapra hagyjátok.

Terka: *(Próbál erőlyen lenni.)* Mi pedig éppen most határoztuk el, hogy holnap írjuk csak meg. Igaz, Panni?

Panni: En olyan fáradt vagyok.

Evi: Mesebeszéd. Most mindjárt megírjátok és kész. Holnap egy gyönyörű vasárnapot leckeírással tölteni! Ki hallott már olyat?

Panni: *(Felcsattan.)* Már pedig, mi, ma már nem írunk.

Evi: Ugyan, ugyan, nem írtok. Mondom nektek, hogy megírjátok most tüstént a leckét. Holnapra más tervem van.

Terka: Nem érdekel.

Evi: Az úttörő csapatunk szerzett holnapra a gyárból egy teherautót, az kiviszi a csapatot a Dobogókőre, megmásszuk a hegyet. Jaj, de jó lesz! Olyan gyönyörű a kilátás! Künn fogunk ebédelni, meg uzsonnázni a szabadban. Enekelünk, játszunk, azt csi-

nálunk, amit akarunk. Estefelé az autó haza is hoz.

Panni és Terka: *(Egyszerre.)* De én nem akarok kirándulni!

Evi: *(Nem figyel rájuk.)* Margit bátyja is velünk jön. Elhozza a harmonikáját. Lesz zene. Jaj, de jó lesz!

Panni és Terka: *(Majdnem sírva, egyszerre.)* De mi itthon akarunk maradni.

Evi: Nem kell annyit beszélni. Holnap reggel hét órakor a ház előtt áll meg az autó. Arra készen legyetek. Ha még ágyban találunk, ágyastul viszünk!

Panni, Terka: De mi nem...

Evi: Azt majd holnap az úton mondjátok el, még be kell szólnom a többiekhez. Sietek. Szervuszatok. Frissek legyetek! *(Mint a forgószél, kiviharzik a szobából.)*

Anyuka: *(Belép.)* Hallom Evitől, hogy holnap kirándultok. Ennek örülök.

Panni: De mi nem akarunk menni.

Anyuka: Hát akkor itthon maradtok.

Terka: De Evi értünk jön a többiekkel és erőszakkal visznek el.

Anyuka: Ha megmondtátok neki, hogy nem mentek, biztosan nem jön fel.

Panni: Nem mondtuk meg, nem engedett szóhoz jutni.

Anyuka: Szóval Evi úgy tudja, hogy mentek. Akkor fenn is tartanak a részetekre két helyet az autón. Így bizony el kell menetek.

Terka: *(Odamegy anyjához és átöleli.)* Jaj anyukám, segíts rajtunk!

Panni: *(Szintén átöleli anyját.)* Rejts el minket holnap reggel.

Anyuka: *(Lefejti magáról a két kislányt.)* Nem szégyellitek magatokat, ennyire lustának lenni! Nem hagyhatjátok cserben a társaságot. *(Kimegy.)*

Terka: Hát ez borzasztó.

Panni: Megpukkadok a méregtől.

Terka: En olyan szerencsétlen vagyok! *(Sírva fakad.)*

Panni: En is! *(Sírva fakad.)*

Terka: *(Sírva.)* Mégis meg kell most írni a leckét.

Panni: *(Sírva.)* Fogjunk hozzá! *(Mindketten visszaülnek az asztalhoz.)*

Terka: *(Sírva sillabizál.)*

Igy szokott a rest beszélni:

Holnap másképp fogok élni...

Brühühühü...

F ü g g ö n y.

Aki három új előfizetőt szerez a

HÜVELYK MATYI-nak,

értékes könyvet kap ajándékba

Címünk: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 47. szám

Előfizetési ára: negyedére 3.50, félve 16.—, egész évre 32.— forint

ÜZENÜNK...

Kellner Róbertnek üzen a szerkesztő: (Már nem is tudom, hányadszor?) Ilyen hosszú verseket ne küldj Robikám. Nem tudjuk közölni. »A szüret« c. versedből a második szakaszt közöljük. A többi nagyon felnőttes.

— Mily hangosak a hegyek!
Itt, ott, amott is szüret.
Egy évben csak egy szüret,
Legyünk hát jókedvűek. —

Szalay Attilának üzen Hüvelyk Matyi: De sajnállak, hogy ilyen sokáig betegeskedel. No, de csak elmúlik talán bajod rövidesen? Ird meg, mi bajod és arról is értesíts, ha felgyógyulsz. Hű barátod: Hüvelyk Matyi. — *Szerémi Magdának* üzen H. Matyi: Lapodat köszönöm, a tréfás mondókáddal azonban nem tudunk mit kezdeni. Az már nagyon régi, a legtöbb ember ismeri. — *Glück Tibornak* üzen a szerkesztő: Beküldött tréfáidból kettőt közlünk. Küldj be többet is. — *Paszternák Marikának* üzen a szerkesztő: Azt kérde, hogyan küldd be a rejtvény-megfejtést? Leírod a megfejtéseket egy darab papírra, vagy egy levelezőlapra és elküldöd. A teknősbéka-vers még nem sikerült. Az egyik sor hosszú, a másik rövid, a rímek nem csengnek össze. Írsz majd jobbat is!

Rosenfeld Margitnak üzen a szerkesztő: A Morse ábcét nem közölhetjük, a versedből a legjobban sikerült szakaszokat azonban igen.

VÁSÁR.

- Mit parancsol?
- Kérek tintát.
- Hát még mi más?
- Tolla, írkat.
- Ceruzát is?
- Azt is szépet;
- Tulipánost,
Hupikéket.
- Radír nem kell?
- Hogyne kéne.
Adjon azt is
Boltos néne.
- Jaj, de drága!
- Sose bánja.
Áldozunk a
Tudományra.

HÜVELYK MATYI UTAZÁSA

Lustafalvától- Munkafalváig

(9. folytatás)

POGÁNY GYÖRGY REGÉNYE

Egy reggel levelet hozott a postás Matyinak. Misi küldte hazulról. Nagy, verébfej betűkkel volt rajta a cím:

Nagyságos
Hüvelyk Mátyás, játszótárs úrnak,
Budapest.
Előkelő-u. 100.
Babaszoba, asztalfiók.

A posta csodálkozott is egy kicsit a címezésen, de azért csak kikézbesítette. Matyi a borítékot az asztalára tette, rátérdelt, vette a bicskáját és felhasította. No, ha szomorú volt Misi multkori levele, ez még százszor szomorúbb volt, olyan rossz hírt hozott.

Ez volt a levélben:

Baj van, Mátyás, nagy baj van, Mátyás, a legnagyobb baj van, Mátyás. Ugy kezdődött a baj, hogy beteg lett szegény édesanyád. Sok pénzbe került a gyógyítás, meg az orvosság. Fogytán volt apád pénze, kölcsönt kellett kérnie. Kinek van a faluban kölcsönözni való pénze? Kinek másnak, mint Fukar gazdának. Ő meg tudod, sose szívlelt titeket. Adott kölcsönt mégis, de nem azért, hogy segítsen, hanem azért hogy ezen a módon kaparintsza meg házatokat, kerteket. Mert az volt a kemény kikötése: ha most szombaton déli harangszóig a pénzt vissza nem kapja, övé lesz a házatok, ház körüli kicsi földetek. Mire a falunk harangja a delet kongatja, visszajár a pénz, különben oda mindenetek. Akkor meg nektek el kell vándorolnotok a faluból. Ezt meg már régen szerette volna Fukar gazda. Haragszik rátok, mert nem hisztek az ő buta kincs-meséiben és jól kinevetitek.

Édesapád azt remélte, hogy úgyis könnyen visszafizeti a pénzt, de nem így történt. Édesanyád betegsége csak nem gyógyult, csak nem javult, mindig több pénz kellett a sok drága orvosságra. A kereset meg egyre csappant, a lusta népek a faluban már amugysem sok munkát adtak a kovácsnak, most meg Fukar sógor biztatására, ami kevés patkolnivaló meg ilyesmi akadt, azt is a szomszéd faluba vitték.

Eddig nem írtam neked erről, hogy ne bússítsalak, hiszen segíteni úgyse tudtál volna. A Fukar gazda kikötéséről meg én se tudtam semmit. Tegnap voltam nálatok; láttam a nagy szomorúságot, akkor tudtam csak meg, mi vár rátok. Akkor mesélte el édesapád, hogy szombat déli harangszókor elveszti a fedelet a feje felül, mehet világgá a beteg feleségével. Fizetni nem tud, Fukar sógor pedig nem enged.

Most hát megírom neked, hogy nagy itt ám a hiba. Tudom, nem segíthetsz te sem, hiszen mégha volna is pénzed, ide nem érhetsz már szombat délig, olyan gyorsvonat nincsen.

Eddig tartott a levél.

Olyan gyorsvonat nincs, az igaz, de van repülőgép — gondolta Matyi. — Meg aranyam is van ám. Egy pillantást vetett a naptárra, de tudta anélkül is: ez szombat volt.

Matyi a házigazdája elé állt. Megmondta, hogy el kell mennie, beteg otthon az édesanyja, sietni kell hozzá, ne is marasztalják, egy percet se veszíthet. Pannika most már jókedvű, jóétvágyú lesz mindig, nélküle is.

No, ha úgy van, nem is marasztalták. A bérét kiadták, készítettek neki jó útravalót is, szalasztotta Seprő inast Pannika mamája Uborka úrhoz, a szakácshoz, hogy csomagoljon fel Matyinak ennivalót, de ő azt meg nem várta. Nagy sebbel-lobbal szedte össze Pannikáék aranyát, Petikéék kését, Piroška napernőjét és már futott is, mint a nyúl. Sok csomaggal nem kellett vesződnie, azon a hármon kívül csak egyet vitt még el magával Budapestről; de az nem sok helyet foglalt el, a fejében vitte: dr. Tudományusz tanácsát a kis aranyról, meg a nagy ravaszságról.

Taxit rendelt úri módon és száguldott a repülőtérré. Innen indult az utasvivő repülőgép Szegedre, Szeged közelében volt az ő faluja. Odaosont a szegedi géphez, nem vette senki észre a kicsisége miatt. Meghúzódott az egyik szárny alatt, elhelyezkedett és aztán egy-kettőre megindult a motor nagy berregéssel, nekiiramodott a repülőgép és szállt Szeged felé, az Alföld felé. Szállt, szállt a gép a zöld mező felett, a kék levegőgép alatt, vitte a segítséget a szegény kovácséknak, hogy megmentse a kicsi házat, kicsi kertet, otthonukat, békéjükét.

Itta a motor a benzint, forgott a légcsovar, sebesen repült a nagy gépmadar, de Matyinak még ez se volt elég gyors. Szerette volna megsarkantyúzni a gépet, hogy mégjobban siessen. Oda-lent már feltűntek az ismerős alföldi tájak, a tanyák, búzaföldek, gémeskutak.

(Folytatása következik)

A megmérgezett tolvaj

Volt egy híres meseíró, La Fontaine-nek hívták. (Így kell kiejteni: Lafonten.) Az volt a szokása, hogy reggelenként egy sült almát evett. Egy reggel is ez történt. Az almát a kályhára tette, hogy kihüljön. Közben bement a könyvtárába s mire visszajött, nem találta meg az almát. Éppen bejött egy barátja s megette az almát. La Fontaine visszajött s ijedten kérdezte, ki ette meg az almát. A barát megszólalt:

— En nem.

— Annál jobb — felelte az író —, mert mérget tettem bele patkányok ellen.

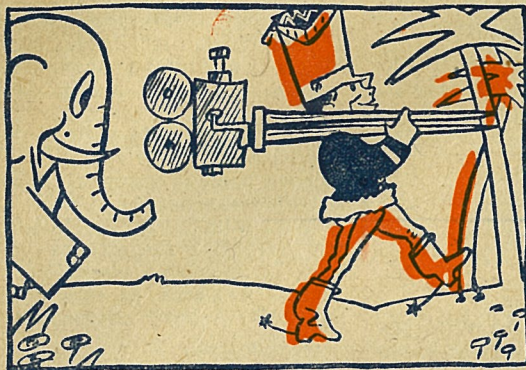
— Meg vagyok mérgezve — kiáltott ijedten a vendég.

— Ne féljen uram — mondta az író —, csak azért mondtam, hogy az almát megmérgeztem, mert meg akartam tudni, ki ette meg azt.

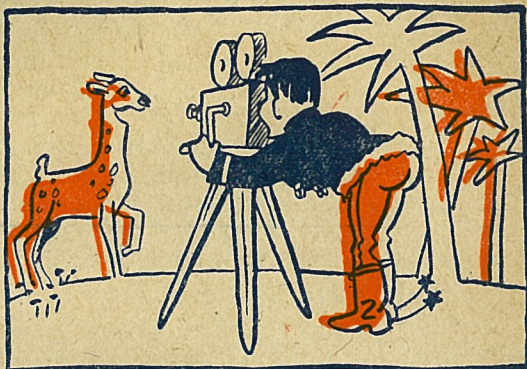
MIT JÁTSSZUNK?

NAGYBÁTYÁM NEVE. A vezető elkezdte a játékot és ezt mondja: »Nagybátyám neve Sándor.« Ezután gyors kérdéseket tesz fel a játékosokhoz, amelyekre ezeknek csakis olyan szóval szabad felelniök, amely szintén »S« betűvel kezdődik. Például: Mi a vezetéknéve? (Sárosi). Melyik városban lakik? (Sopron). Mi a kedvenc ételle? (spenót). Kedvenc itala? (sör) és így tovább. Aki nem tud gyorsan válaszolni, zálogot ad. Minden kör után új betűvel kezdjük a játékot!

FEDŐPÖRGETÉS. A körben ülő játékosok vezetője a kör közepén megpörget egy fazékfedőt és valamelyik játékos nevét kiáltja. A szólított játékosnak gyorsan el kell kapnia a fedőt, mielőtt az eldőlné. Ha nem sikerül, zálogot ad. Megnevezhetjük a játékot azzal, ha mindenki a szomszédja nevét veszi fels, vagy virág, vagy állatnévvel cseréli fel a játék idejére becsületes, megszokott nevét.

Nekivágtam a dzsungelnek,
jött velem az elefántom —
segít majd a filmezésnél,
biztosan nagy hasznát látom.

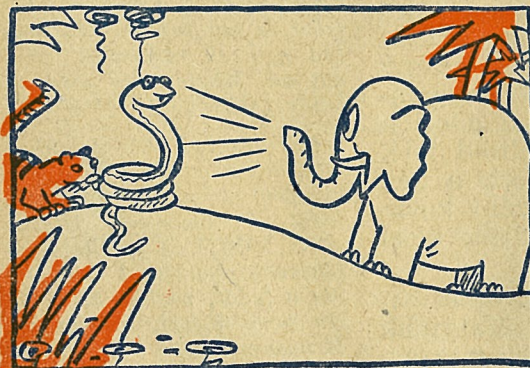
Egy őzikét találtam és
fényképezni kezdtem szépen —
elbűvölten állt előttem,
láthatjátok itt a képen.

Jött egy tigris, lomha testtel,
az őzike tetszett neki —
megfeszültek izmai és
leakarta teríteni.

Emitt meg egy pápaszemés
nagy-nagy kígyó tekerődzik —
kedve szottyant egy kis húsrá,
megenné a kicsi őzít.

Elefántom lebeszélte
hamarosan erről őket —
elmondta, hogy híradóba
fényképezem le az őzet.

Oda álltak ők is elélem
s csoportképet kértek tőlem —
mindnyájukat filmre vettem
ott a messzi őserdőben.